

KYMMENEDALENS ELS OCH KYMMENEDALENS ELNÄTS KUNDTIDNING

Energi

november
2025

**Använder
datacentralerna
mycket el?**

***Juldekorationer
enkelt i
hemmaköket***

**Oma KSOY
– elärenden nu
i egna händer**

10

VAD VINNS DET FÖR NYHETER I JULLJUS?

Se tips för tidsinställning och trygg användning av ljus.

Foto: Konstsmide

AKTUELLT

OMA KSOY – SÅ HÄR TAR DU I BRUK TJÄNSTEN, PÅ SIDAN 4

Se instruktioner och ladda ner appen i din telefon.

ANVÄNDER DATACENTRALERNA MYCKET EL? PÅ SIDAN 16

Vad är under byggnad inom KSOY:s område?

HEMMA

GLÄNSANDE DUSCHVÄGGAR UTAN KEMIKALIER, PÅ SIDAN 8

Så här biter ångtvätt på kalkresterna i badrummet.

VI SPARAR ENERGI

TILLÄMPAR DU REDAN DE BÄSTA ENERGIPARTIPSEN? PÅ SIDAN 24

Testa vilket slags energisparare du är och utnyttja rätt sparmetoder.

FRITID

CHARMIG LERA: JULDEKORATIONER ENKELT I HEMMAKÖKET, PÅ SIDAN 20

Hemmagjorda juldekorationer skapas lätt av självhårdande lera – se anvisning.

EN BRA FRÅGA

ÄR DET MÖJLIGT ATT SPARA EL GENOM ATT JUSTERA GOLVVÄRMEN I BADRUMMET? PÅ SIDAN 6

22

VAD FÅR DU Egentligen FÖR NÄTTJÄNSTAVGIFTEN?

12

SÅ HÄR SPARAR DU EL NÄR DU LAGAR MAT

Små val ger med tiden stora besparingar – se tipsen!

I ELNÄTET

FLER ÄN 50 000 AV VÅRA KUNDER HAR REDAN EN NY ELMÄTARE, PÅ SIDAN 15
Se var mätarna ska installeras år 2026.

STANDARDSPALTER:

- Chefredaktörens spalt
- Aktuellt på webbplatsen
- Energiaa • Hållbara & behändiga
- Ge respons

GE RESPONS

Ge respons om det här numret av tidningen. Mellan alla som lämnat in respons före den 15 januari lottar vi ut två presentkort värda 50 euro till K-gruppen.

Ge respons här

Tack till alla er som svarade på den föregående läsarenkäten!

Till den intressantaste artikeln i förra numret av tidningen valdes artikeln "Den nya smartmätaren visar elanvändningsuppgifterna nästan i realtid". Dragningen är genomförd och vinnarna har kontaktats personligen.

GRATTIS TILL VINNARNA!

Du kan läsa artiklarna i den här tidningen även på adressen: ksoy.fi/sv/energi.

Energi

november/25

Kymmenedalens El:s
och Kymmenedalens
Elnät Ab:s kundtidning
november 2025
ISSN 2984-2107

Kymmenedalens El Ab
Yhdystie 7, PB 9,
47201 Elimä

CHEFREDAKTÖR
Marjo Lahtinen

PRODUKTION
Selekti

SVENSK
ÖVERSÄTTNING
Maria Colliander

Tidningen sammanställs
i samarbete mellan
Kymppivoima-bolagen
och ges ut i digital form
två gånger om året.

På pärmbilden
Janine Bergström
från Lovisavi Ab,
fotograf Paula Osenius

facebook.com/
KymenlaaksonSahko

linkedin.com/company/
kymenlaakson-sähkö/

instagram.com/
ksoy_arkivirtaa/

www.ksoy.fi/energiaa/

Foto: Paula Osenius

LEDARE

Bästa kund,

du använder väl redan Oma KSOY?

Vår e-tjänst förnyades tidigare i höst och fungerar nu både med mobilen och i webbläsaren. I det här numret av tidningen ger vi grunduppgifter om ibruktage av tjänsten och ärenden som du kan sköta och följa via Oma KSOY. Oma KSOY står alltid till tjänst oberoende av klockslag och plats. Installeringen av de nya elmätarna har framskridit väl och fler än 50 000 kunder har redan en ny smartmätare. De nya mätarna för även med sig nya tjänster som kan användas i Oma KSOY. Du kan läsa om mätarreformen på sidan 18.

I oktober firades den årliga energisparveckan och du kanske gjorde Arki Virtanens energispartest.

Ämnet är väldigt aktuellt när vädret blir kyligare och elförbrukningen i hemmet ökar jämfört med sommartiden. Redan små ändringar i vardagen kan ge överraskande stora inbesparingar på årsnivå. Läs tips om energisparande med början på sidan 24.

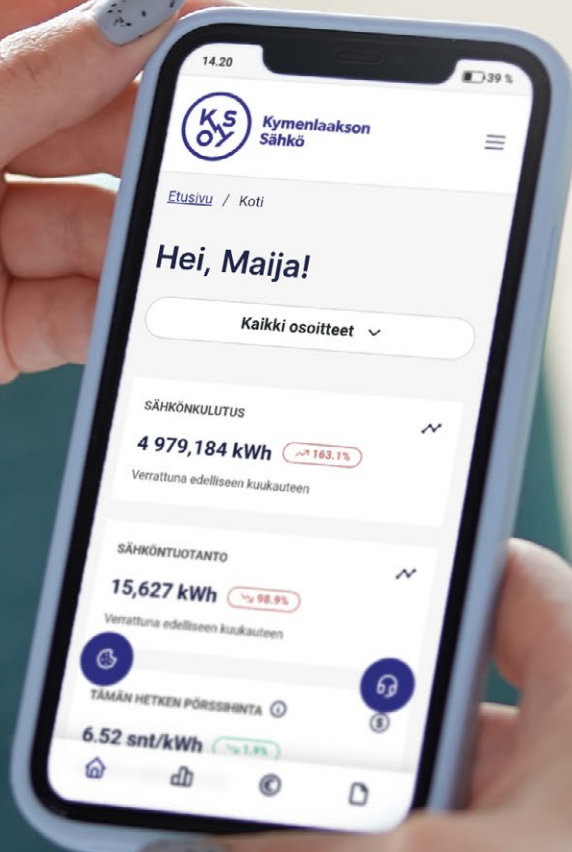
Vårt innehåll om julljus på sidorna 10–11 passar väl in i väntan på julen.

Jag önskar dig trevliga lästunder med tidningen och ett riktigt gott avslut på 2025.

PS Du kommer väl ihåg att du hittar alla artiklarna i tidningen också på vår webbplats i avsnittet Energiaa.

Marjo Lahtinen
kommunikationschef
Kymmenedalens El Ab

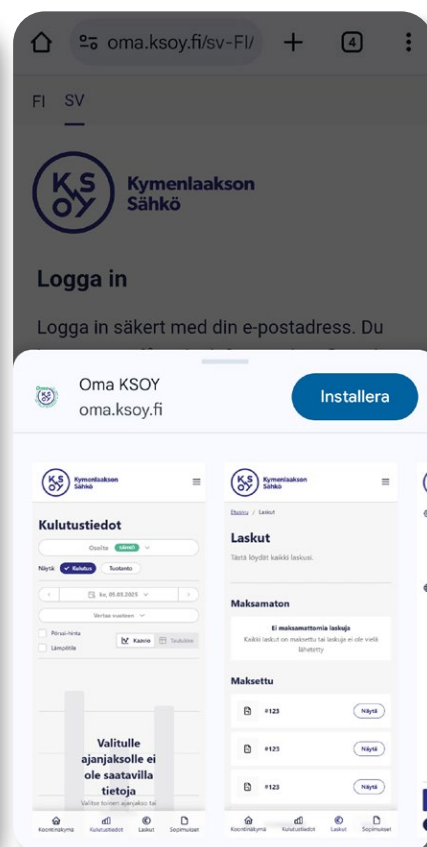

Oma KSOY

– så här tar du i bruk tjänsten

- Använd din telefon och gå till adressen: oma.ksoy.fi.
- Installera tjänsten i din telefon.
- Identifiera dig i tjänsten med dina bank- eller mobilskoder.

När du loggar in första gången behöver du en stark autentisering. Säkerheten kontrolleras genom autentisering ibland även senare eftersom tjänsten använder dina egna elförbrukningsuppgifter. Du kan använda tjänsten också med webbläsarversioner på din dator, men vi rekommenderar att du installerar appen i din telefon.

Oma KSOY – du hittar allt det här enkelt och snabbt i tjänsten:

- räkningarna och även en uppskattning över summan på den nästa räkningen, du kan även betala räkningen på ett säkert sätt via tjänsten
- dina egna avtals- och kunduppgifter för nättjänsten
- exakta uppgifter om din elförbrukning, temperaturkurvor och spotpriser.
- möjlighet att koppla elektriciteten av eller på till exempel i semesterbostaden
- meddelanden och besked om priser och nya fakturor efter eget val
- kontaktbegäran till kundtjänsten på ett säkert sätt

Efter att den nya smartmätaren har installerats får du från tjänsten även:

- elförbrukningsuppgifter med upp till 5 minuters exakthet
- möjlighet att tidsinställa elförbrukningen till exempel utgående från priset på börsen

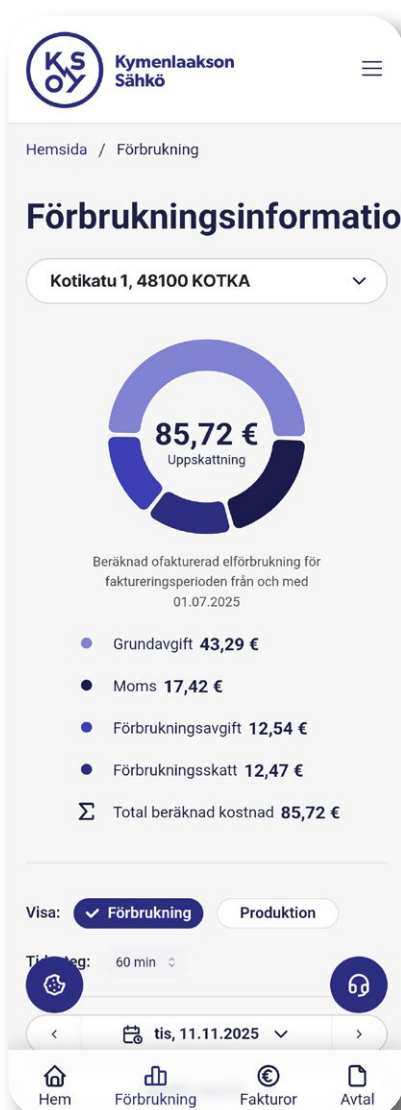
Om du inte ännu har en ny elmätare kan du kolla på webbplatsen mittarikiertue.fi när mätaren på ditt förbrukningsställe kommer att bytas ut.

Mittarikiertue

På vår webbplats hittar du ytterligare information och bland annat vanliga frågor och svar gällande tjänsten:

ks oy.fi/omaksoy

Funderar du över summan på din nästa elräkning? Nu kan du se en uppskattning i tjänsten Oma KSOY.

Längst ner i tjänsten kommer du till avsnittet Förbrukning, där du kan se den uppskattade elförbrukningen och den beräknade totalkostnaden för följande faktureringsperiod. Så stor är din nästa elräkning om förbrukningen är på en tidigare nivå.

Att betala en räkning i tjänsten Oma KSOY

Du kan betala räkningen via tjänsten Oma KSOY på ett enkelt och säkert sätt. Observera att du kan endast betala räkningens totalsumma i tjänsten. Du kan göra en delbetalning i form av en girering i din nätbank. Aktia Bank är inte med i den allmänna tjänsten som gör det möjligt att betala via övriga tjänster. Av den här orsaken är det inte möjligt för Aktia Banks kunder att betala räkningar i tjänsten Oma KSOY.

23,19 €
#00000000003

NÄTTJÄNSTAVTAL

Mer detaljerad information

Förfallodag	20.11.2025
Fakturans slutsumma	23,19 €
Totalt	23,19 €
Fakturans datum	06.11.2025
Referensnummer	1234567

Faktura

[Ladda ner faktura](#)

Betala

Betala i nätbanken

Stäng

E-fakturan är det enklaste och behändigaste sättet att sköta elräkningarna. Räknungen kommer automatiskt till din nätbank, du kan själv kontrollera den och godkänna den för betalning. I mobilversionen av tjänsten Oma KSOY kan du ändra fakturerings sättet till e-faktura, det vill säga skicka ett e-fakturförslag till dig själv. Det här är inte möjligt i webbläsarversionen.

Vi rekommenderar den behändigaste e-fakturan.

Är det möjligt att spara el genom att justera golvvärmen i badrummet?

Hur mycket el förbrukar elektrisk golvvärme i bastu-, tvätt och omklädningsutrymmena om året? Måste värmen alltid vara påslagen – och vad händer om den stängs av ibland?

Golvvärme som är oavbrutet på i ett medelstort badrum förbrukar till och med 2 000 kWh energi om året. Den faktiska förbrukningen beror dock på hur stort utrymmet är och styrningen av temperaturen. Genom rätt slags användning och inställningar är det i bästa fall möjligt att till och med halvera den årliga energiförbrukningen.

När man talar om golvvärme är det viktigt att beakta om det är fråga om bekvämlighetsgolvvärme eller den enda värmekällan i utrymmet. Golvvärmen får inte stängas av om den är den enda

värmekällan i utrymmet. Syftet med bekvämlighetsgolvvärme är däremot att göra det behagligt att använda badrummet och den egentliga uppvärmningen sköts med andra lösningar, såsom ett värmeelement. Bekvämlighetsgolvvärme kan stängas av helt och hållet till exempel för en period då man är borta.

Golvtemperaturen kan ligga på en nivå där den känns ljummen och angenäm – golvet behöver inte vara hett. Temperaturen kan höjas för den tid då utrymmet är i användning, varvid våtrummet torkar snabbare och det är angenämare att använda. En lämpligt tidsinpassad höjning av temperaturen på sommaren bidrar också till att torka utrymmen.

Det lönar sig att hålla dörren till badrummet stängd så att värmen inte rymmer ut i lägenheten. Samtidigt är det viktigt att säkerställa att dörrens överluftsväg är tillräcklig för att säkerställa fungerande ventilation.

Svaren har getts av sakkunnig Veli-Matti Virtanen, Motiva Oy.

Inställningar som är lämpliga för boendebehovet lyckas bäst med en exakt, tidsstyrd termostat. De mest moderna termostaterna kan till och med ta variationerna i börselpriset i beaktande, vilket gör det möjligt att använda värmningsenergi så förmånligt som möjligt.

Alla utrymmen är individuella vilket gör att du hittar lämpliga inställningar och värmningstider genom att pröva dig fram. När du gör inställningarna ska du observera att temperaturmärkningen och den rekommenderade temperaturen för badrum är 22 grader under vilket temperaturen i rummet helst inte ska sjunka.

Med de här metoderna sparar du både energi och pengar – och badrumsgolvet hålls angenämt varmt när badrummet används.

Julgran som klarar av tidens tand

En modernare version av julgranen skräpar inte och ger inga allergiska reaktioner. Den passar väl in också i ett litet hem och bland olika typer av inredning och den är lätt att lyfta fram redan vid advent.

**Pagod-gran, 5 ljus 67,95 € (7 ljus 148,30 €)
(Noortrade)**

Nya former för airfryers

I nyheten från OBH Nordica ingår en multikokare och airfryer i samma anordning. Du kan tillreda hälsosam mat med 14 olika program och på två koknivåer. Apparaten's volym är 6 liter och den smarta tidsinställningen tar hand om koktiderna.

Multicook Actifry multikokare och airfryer 319 € (Verkkokauppa)

Kaffe med skogsgrön stil

Den välbekanta och pålitliga kaffepartnern Moccamaster får nu en grön nyans. Den har två separata värmeelement och den perfekta filtreringstemperaturen. Den filtrerar en panna med kaffe på sex minuter.

Moccamaster Optio 349 € (Power)

Priserna på produkterna och köpställena är riktgivande. Informationen är från oktober 2025.

Hur mycket el går det åt ute på gården?

Smart Wifi-eluttag avsett för utomhusbruk styr elapparaterna och fungerar också som elmätare, som visar i realtid elförbrukningen hos den apparat som är ansluten till uttaget. Anordningen lämpar sig väl för uppföljning av funktionen hos laddningsenheten för en hybrid, luftvärmepumpen, värmare eller pumpar och för alarm.

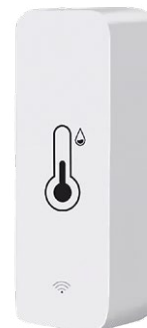

Tuya Smart -elmätare 39,90 € (Omavahti)

Allt i ordning på stugan?

Hålls stugan tillräckligt varm, rören isfria och konstruktionerna i skick? Den trådlösa värme- och fuktighetsgivaren mäter uppgifter som du enkelt kan följa med hjälp av en mobilapp. Apparaten har Wifi-anslutning och den är kompatibel med Alexa och Google Assistant.

Tuya TH-01 trådlös värme- och fuktighetsgivare 31,99 € (Verkkokauppa)

Glasäpplet har julstämning

Juläpplet som är utrustat med LED-ljus har batterier och en timer.

Juläpple 7,5 cm högt 4,99 € (Tokmanni)

Glänsande duschväggar utan kemikalier

– ångtvätt i test

Kalk som blir kvar från vattnet och som fastnar på duschväggar av glas, kakel och golv, vållar ofta problem när badrummet ska städas. Kan en ångtvätt vara lösningen på problemet? Vi testar Kärchers SC 3 Easyfix.

I Veera Leinos och Jani Heikkinens höghustrerummare torkas duschväggarna i badrummet efter varje duschbesök.

– Efter duschen torkas överlopps vatten av först med en skrapa och därefter torkas glaset med en torktrasa. Trots det samlas det vit geggamoja på duschväggarnas nedre kant som är besvärlig att ta bort, berättar Veera harmset. När vi städar kan vi bli tvungna att tvätta glaset med olika tvättmedel till och med

tre gånger innan kalken lossar.

Städning hör inte till parets favoritsysselsättningar och därför var de entusiastisk över att få testa en ångtvätt.

I bruktagning

Det går snabbt att göra Kärchers SC 3 klar för användning. Det lönar sig dock att läsa bruksanvisningen noggrant: kalkborttagningspatronen justeras enligt hur hårt bruksvattnet är. Standardinställningen är för hårt

Golvbrunnen blir också ren. Ångan dödar över 99 procent av bakterierna.

Vi testade Kärchers ångtvätt SC3 Deluxe Easyfix. Prisklassen är ca 180–200 euro i vitvaru-affärerna. Ett mångsidigt urval tilläggsdelar följer med apparaten.

Tvätta bastun behändigt utan kemikalier.

vatten och en felaktig inställning kan skada apparaten. Därefter fyller du behållaren med vatten – och efter 30 sekunder är apparaten färdig att användas.

Kranar och hoar

– Jeee! hörs det från badrummet. Det lilla effektmunstycket når fram också till de små vråna i blandaren och kranarna och efter en avtorkning med en mikrofiberduk glänser ståldelarna fint. Tvättstället återfår sin glans och det är möjligt att tvätta golvbrunnen på ett hygieniskt sätt utan att röra den med händerna. Diskhon och kökskranarna fick en lika entusiastisk ångbehandling med ett glänsande resultat.

Duschväggarna

Handmunstycket får ge sig i kast med duschväggarna, först utan mikrofiberduken och sedan tillsammans med den. Kalkresterna minskar tydligt, men det blir kvar några små spår av avtorkning. De mest ingrodda områdena på nedre delen av vägarna står på sig och ger sig inte ens efter ett ättiksbad.

Bastun och golven

Ångtvätten fungerar bra när bastun ska tvättas. Enligt tillverkarens uppgifter tar ångan död på över 99 procent av bakterierna utan tvättmedel. Ångan når även in mellan springorna i laven. Utrymmet ger en känsla av att vara rent när bastun och badrumsgolvet har tvättats och även kalkfläckarna försvann från kakelfogarna. Svarta golvkakel är i övrigt en partner som ställer stora krav.

Veeras erfarenheter

– Jag skulle ge vitsordet 9. Apparaten är lätt, enkel att använda och tyst. Det här är ett ekologiskt sätt att städa utan starka kemikalier.

– Vattenkranarna blev otroligt fina och tvätten hade större effekt också på glasväggarna jämfört med avtorkning. Jag drar av en poäng för att apparaten inte rädde på de mest ingrodda kalkresterna med bara vattentvätt. Visserligen är det möjligt att det inte hinner uppstå ingrodda ställen om ångtvätten används

vid veckostädningen. Det kan hända att avslutande tvätt med tvättmedel skulle avlägsna också de återstående resterna.

– Effekten räckte väl till och den långa sladden gör den enklare att använda. En bra egenskap är att du kan fylla vatten mitt under städningen och apparaten är snabbt färdig att användas igen.

– När städningen pågår länge blir handtaget lite varmt. Golvet var ganska vått efter tvätten, men avtorkning med en torr duk gav ett bra slutresultat.

– Även om apparaten är relativt liten och behändig kräver den och alla dess tilläggsdelar förvaringsutrymme.

– En bra egenskap är att apparaten gör ett tråkigt jobb roligare. Man blir inspirerad att leta efter smutsiga ställen och det rena resultatet känns som en belöning – trots att slutresultatet saknar doften av rengöringsmedel.

– Den här kan kanske inspirera flera personer i familjerna att ta sig an städjobbet.

Vad finns det för nyheter i julljus?

Ljusen som piggar upp den mörkaste årstiden – jul- och mörkertidsljusen – börjar tändas på allt fler gårdar och i fönstren. Med hjälp av ljusen skapar du julstämning tryggt och med små energikostnader. Det händer att gamla och kära ljus kommer till sin vägs ände och det blir nödvändigt att ersätta dem med nya.

Nu är det rätt tid att börja använda LED-ljus för att de förbrukar mindre energi och föra de gamla glödlampsslingorna till återvinning. LED-ljusen är trygga att använda och de blir inte onödigt heta. Dessutom innehåller sortimentet något som passar för alla olika smaker och inredningar.

Urvalet av julljus i affärerna är som bäst nu i november. LED-ljusen ser alltid mest äkta ut och skapar glädje i nya färger, både som laddbara och batteridrivna och ofta försedda med en timer. Säkra LED-modeller passar

också på ställen där en levande eld skulle leda till alltför mycket oro och saker att komma ihåg. LED-slingorna kommer i otroligt fantasirika former och motiv och inte heller ljusstakarna har längre ett traditionellt utseende.

Tidsinställ eller styr

Tidsinställning av julljusen drar ner på energikostnaderna och gör också hemmet säkrare. Med hjälp av tidsinställning ser hemmet bebott ut även när invånarna i huset är borta eller ute och sköter ärenden.

Den enklaste formen av tidsinställning är att använda en mekanisk timer i eluttag eller rörelse- eller skymningsreläer. Många julljus har en färdigt installerad tidsinställningsfunktion. Wifi-baserade smarta eluttag, som kan styras med en smarttelefon möjliggör mer exakt justering. Om du använder Home Assistant, Philips Hue, Ikea Dirigera eller motsvarande system, kan du ansluta julljusen till en del av det smarta hemmet. Då får du mer ut av belysningen och kontrollerar själv styrningen.

Fantasin flödar i LED-slingor och kandelabrar. Det är tillåtet att vara lekfull när det är jul. Bilder Noortrade

Julljusen som en del av hemautomationssystemet

När julljusen ansluts till hemautomationssystemet blir stämningen ännu mer mångsidig och vardagen mer bekymmersfri.

- **Tidsinställning och automation**
 - Ljusen kan tändas när solen går ned och släckas när det är läggdags eller de kan tidsinställas att lysa under önskade tider.
- **Fjärrkontroll**
 - Med en smarttelefon eller talstyrning tänds och slöcknar ljusen var som helst, även när du är på resa.
- **Kontroll av ljus och ljusstyrka**
 - I smarta ljusslingor kan du välja olika färger, nyanser och effekter utifrån situationen: lugn kvällsbelysning eller en festligare färgkavalkad lyckas i ett ögonblick.
- **Säkerhet**
 - Tidsinställda ljus gör att hemmet ser bebott ut, vilket bidrar till sinnesfrid när huset står tomt.
- **Energieffektivitet**
 - Ljusen brinner endast då när de behövs och el förbrukas inte i onödan.

Philips ljusslinga Hue Festavia passar direkt in i Philips Hue-system och lyser i miljontals färger och nyanser av vitt inomhus eller utomhus. Ljusen styrs med en app eller röstkommandon. Med Hue Smart plug-smarteluttaget kan du även koppla vanliga julljus till systemet.

Airams nyhet Saraby fungerar med batterier och en egen timer.

Så här använder du julljusen på ett tryggt sätt

- Kontrollera ljusslingornas skick innan du tar dem i användning, för söndriga ljus till återvinning av el- och elektroniskt avfall.
- Förvara ljusen i originalförpackningen på ett torrt ställe.
- Välj klenspanningsljus som fungerar med en transformator (t.ex. 12 V), de är säkrare än sådana som fungerar med direkt nätspänning.
- Använd endast ljus försedda med minst IP44-märkning utomhus. Inomhusljus har märkningen IP20.
- Kontrollera CE-märkningen och importörens uppgifter.
- Kom ihåg att också skarvsladdarna och transformatorerna ska vara godkända för utomhusbruk. Vita skarvsladdar avsedda för inomhusbruk klarar inte av köld eller fukt.
- Använd ett eluttag med felströmbrytare.
- Kombinera inte olika ljusslingor och transformatorer.
- Ta stickkontakten ur uttaget under den tid som du byter en lampa.
- Undvik att överbelasta transformatorn med skarvsladdar eller adapttrar.

Så här mycket el förbrukar julljusen

Driftskostnaderna för LED-ljusslingor för 100 dygn när ljusen är påslagna hela tiden och när en timer används.

LJUSSLINGA	100 dygn, hela tiden på	100 dygn, tidsinställning 8 h/dygn
Elpriset, 0,20 €/kWh		
• Led 8 lampor / 0,5 W	0,25 €	0,10 €
• Led 80 lampor / 6 W	2,90 €	1,00 €
• Gammal slinga med 216 lampor / 93,3 W	44,80 €	15,00 €

Så här *sparar du el* när du lagar mat

Text: **Pirjo Tiihonen**
Fotona: **Tulikivi** och **Martat**

Utnyttja för- och eftervärmen i ugnen, ta hjälp av vattenkokaren och mikrovågsugnen när du kockar och använd ett lock på kastrullen. Visste du att du kan tillreda samma maträtter i en öppen spis som i ugnen?

De största eltjuvarna när du lagar mat hemma är om du använder en gammal gjutjärnsspis och -ugn. Utnyttja ugnens hela kapacitet oberoende av om du har en traditionell ugn eller en mer energieffektiv varmlufts- eller ångugn.

– Du kan ställa in alla lådrätter, exempelvis potatis- eller makaronilåda, i ugnen redan under föruppvärmningen. Ugnen använder en avsevärd mängd energi under uppvärmningen, men det går att utnyttja den tiden, tipsar Niina Silander, ledande expert på matlagning och hemvård vid Marthaförbundet.

När du bakar sparar du elektricitet genom att ställa mat i ugnen samma dag. Ställ maten i ugnen genast efter bakverken och stäng av ugnen lite före den fastställda stektiden. Då steks maten i eftervärmen.

– För- och eftervärmen kan dock inte utnyttjas vid bakning eftersom deg kräver de ugnstemperaturer som nämns i receptet. När du bakar lönar det sig att utnyttja varmluftsegenskapen som sparar energi. Med hjälp av varmluftsfunktionen kan du grädda på flera nivåer och ställa in temperaturen på 20 grader lägre.

Niina Silander,
ledande expert på
matlagning och hemvård
vid Marthaförbundet.

Laga mera mat på en gång

Tillredning av en liten mängd mat kräver både mindre tid och energi. Om du dock tillreder ofta exempelvis en liten makaronilåda, är det inte energieffektivt på lång sikt. Därför rekommenderar Silander att man ska tillreda en stor mängd mat på en gång.

- Resten av maten kan värmas upp i mikrovågsugn.

Det går åt mycket el till att koka pasta, potatis eller grönsaker på en gammal gjutjärnsspis. Därför lönar det sig att använda en energislösande gjutjärnsspis så effektivt som möjligt. Du sparar energi genom att först koka vattnet i en vattenkokare och sedan hälla det i en kastrull. Vattenkokaren är dock inte energisnålare jämfört med en energieffektiv induktionsspis.

- Du kan stänga av gjutjärnsspisen lite innan maten är genomkokt eller -stekt. Spisen lagrar värme i sig och hålls varm, maten blir färdig och du sparar el. Kom ihåg att inte heller det här fungerar i en induktionsspis – den kallnar genast när du stänger av den.

Använd ett lock på kastrullen, om ingredienserna tillåter det. Då kan värmen inte smita från kastrullen. Tärna grönsakerna eller till exempel potatisen som kokas för potatismos – det tar kortare tid

och förbrukar mindre energi att koka små bitar.

- Kom ihåg att grönsaker ska kokas i en liten mängd vatten, kastrullen behöver inte vara fylld till brädden.

En singel kokar sin morgongröt i mikrovågsugnen

Morgongröten för en person tillreds snabbt i mikrovågsugnen som är elsnål. Mät upp grötflingorna och vattnet i en mikrosäker tallrik och ställ tallriken i mikron för några minuter.

- Kolla emellanåt att gröten inte kokar över.

Andra maträtter kan också tillredas i mikrovågsugn, exempelvis potatis. Du hittar recept på nätet eller i böcker.

- Nackdelen med mat som tillreds i mikrovågsugn är att den inte får samma smak och stekyta som när den steks i ugn eller panna.

Silander anser att ett hushåll med en eller två personer kan ha den största nyttan av en airfryer eftersom den är liten. Innan du skaffar en ny apparat ska du dock noggrant överväga, om du verkligen kommer att använda apparaten.

- Det lönar sig inte att skaffa en airfryer bara för att spara energi eftersom det tar länge innan den har betalat tillbaka sitt pris. Om

tillredningen av en måltid med airfryer sparar några cent, så tar det flera år innan apparaten ger hushållet konkreta inbesparingar. Om du emellertid redan har apparaten så lönar det sig att använda den.

När du använder en elugn i en timme förbrukar den omkring 1,5–2 kilowattimmar. Med en airfryer tillreder du samma maträtter med nästan hälften mindre energiförbrukning beroende på modellen. Potatis blir färdig på cirka tio minuter i en mikrovågsugn, vilket förbrukar 0,12–0,2 kilowattimmar elektricitet. Induktionsspisen är det energieffektivaste alternativet bland spisar, eftersom den sparar 20 procent el jämfört med en keramisk spis och 40 procent el jämfört med en traditionell gjutjärnsspis.

Annan mat än korv kan också tillredas i brasan

Du kan tillreda, steka och långsamt grädda samma maträtter i en brasa som i en elugn. Utnyttja brasvärmens olika faser, också glödbädden och värmen efter den.

Läs mer:

tulikivi_martat_viikon_takkaruokareseptit_2023.pdf

På webbplatsen hittar du nyttig information och berättelser om energi och elanvändning. Även artiklarna i kundtidningen är i gott förvar i enkelt format och kan alltid läsas. Ta till vara de bästa energipartipsen.

Se upp för zombiebatterier – gamla batterier och ackumulatörer kan tända en eldsvåda

Blir det en ny telefon eller någon annan apparat med ett batteri i gåva? Glöm inte att ta hand om de gamla apparaterna. Oanvända eller felförvarade ackumulatörer och batterier utgör en dold risk i hemmen. De här zombiebatterierna kan ge upphov till en farlig eldsvåda och därför är det viktigt att se till att de förstörs eller lagras på ett säkert sätt.

Läs mer (på finska)

Förbered dig på långa köldperioder

Vid hård kyla stiger elpriserna och energipartipsen kommer väl till hands. När temperaturen sjunker från fem till tio köldgrader, kan behovet av uppvärmningsenergi växa till och med tiotals procent..

Läs tipsen (på finska)

Delikatessnötter att knapra på eller att ge som gåbortpresent

Proteinrika nötter och mandlar som innehåller goda fetter är utmärkta mellanmål, som du med gott samvete kan mumsa i dig med måtta. Med lite förädling kan de förvandlas till nya delikatesser, till exempel att ge som gåva eller present.

Läs recepten

Trygg uppvärmning – förhindra kolos i förväg

Kolaset är lömskt eftersom du kan varken se eller känna lukten av det. Glöm de gamla traditionerna och stäng spjällen i rökkanalen först sedan när du inte längre ser några glödande kol. Skaffa också en bra osvarnare.

Läs mer (på finska)

Styr elapparater på distans – det är trevligt att komma till en stuga som redan är varm

Behändiga lösningar som värmer både elspararens sinne och tår är fjärrstyrda eluttag och luftvärmepumpar. Med hjälp av dem kommer du alltid fram till en trevligt varm fritidsbostad efter bilfärden – utan att slösa med el.

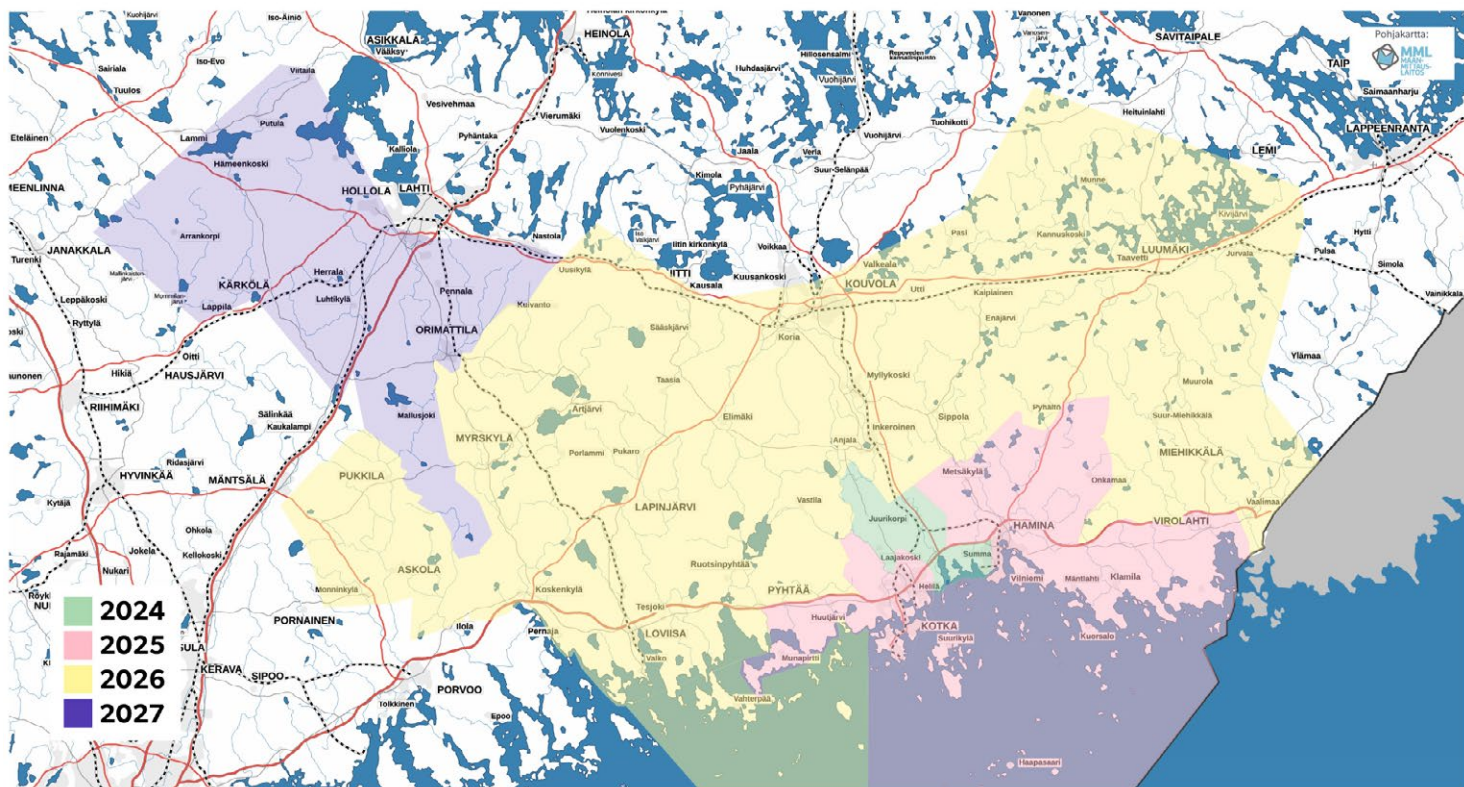
Läs artikeln (på finska)

Allt det här och mycket mer hittar du på adressen:
ksoy.fi/sv/energi.

Fler än 50 000 av våra kunder har redan *en ny elmätare*

Alla Kymmenedalens Elnäts kunder ska få en ny elmätare under åren 2024–2027. Din elmätare byts ut mot en ny smartmätare som ger elanvändaren nya fördelar.

Alla elmätarna byts ut mot nya smartmätare eftersom de gamla elmätarna närmar sig slutet på sin livslängd och de uppfyller inte längre de nya bestämmelserna enligt lagen och kraven gällande eldistribution. De nya smartmätarna kommer att ge ännu exaktare information om din elanvändning. De ger i framtiden en möjlighet att köpa el på ett ännu mer ekonomiskt sätt och få bättre nytta av att styra den egna elanvändningen till tider då det är mer ekonomiskt. Förnyandet av mätarna bidrar även till att säkerställa elleveransen och en tillräcklig mängd el samt till att utnyttja kolfri elproduktion.

De nya mätarna producerar mångdubbelt mer data till nätbolaget än de gamla mätarna. Under ett dygn mottar vi 30 miljoner olika mätvärden från mätarna, berättar mätansvarig **Ville Saira**. Uppgifterna används för att utveckla den operativa verksamheten, fortsätter Saira.

Montörerna har fått utmärkt respons

Installeringen av mätarna har framskridit enligt planerna och närmare 52 000 mätare har redan bytts ut. Installeringsarbetet har fått utmärkt respons och för det vill vi tacka montörerna som har en mycket bra inställning till sitt arbete.

Mätarbytet tar cirka 20 minuter exempelvis i ett egnahemshus och är avgiftsfritt för kunden. År 2026 ska mätare installeras bl.a. i Luumäki, södra delarna av Kouvola, Elimä i Kouvola, Pyttis, Lovisa, Lapträsk, Askola och Mörskom. Du kan kolla tidtabellen för mätarinstalleringen där du bor

på webbplatsen **mittarikiertue.fi**.

Vår partner Elvera utför installeringarna av de nya elmätarna. Bilen som Elveras montörer kör känner du igen på beteckningen Mittarikiertue och Elveras montörer bär alltid både på ID-kort och kort med Kymmenedalens Elnäts auktorisation. De samlar inte in någon som helst information och ber inte heller till exempel om en underskrift på några handlingar i samband med bytet.

Du kan läsa ytterligare information på webbplatsen **mittarikiertue.fi och på KSOY:s webbplats:**

Mittarikiertue

ksoy.fi

Mittarikiertue är Kymmenedalens Elnäts, Järvi-Suomen Energias och PKS Sähkösiirtos gemensamma projekt för att byta ut elmätarna. Under projektets gång ska mätarna bytas ut hos sammanlagt 300 000 kunder. Vår gemensamma partner Elvera utför det egentliga bytet av mätare.

Använder *datacentralerna* mycket el?

Text: **Sami Ahola**

Foto: **Hyperco**

Många konsumenter oroar sig över elpriset. Samtidigt byggs det väldiga, men ofta osynliga elkonsumenter i Finland, nämligen datacentraler. Många funderar över vilken roll datacentralerna kommer att spela i elförbrukningen i framtiden. Även om de ökar efterfrågan på el har de en överraskande mångsidig andel på energimarknaden och de kan föra med sig nya lösningar.

Datacentralerna väcker frågor

Det är ett faktum att datacentralerna använder enorma

mängder el. Särskilt användningen av artificiell intelligens accelererar förbrukningen. Stamnätsbolaget Fingrid uppskattar att den nya industrin kan öka vår elförbrukning med upp till 60 terawattimmar på ett årtionde.

Exempel: Microsofts datacentral på 200 megawatt, som byggs i Esbo förbrukar kalkylmässigt cirka 1,66 terawatt el om året när nyttjandegraden är 95 %. Mängden motsvarar den totala elförbrukningen per år för hushållen i Åbo. Med andra ord motsvarar en stor datacentral elbehov den totala elförbrukningen hos hushållen i en medelstor stad i Finland.

Efterfrågan skapar även ny, förmånlig el

Datacentralerna har ett kontinuerligt elbehov – 24 timmar

om dygnet. Detta gör dem till idealiska storkunder i nya energiproducenters ögon. Datacentralerna ingår långfristiga elavtal om användning av vindkraft.

Detta köplöfte är en avgörande faktor som säkerställer finansieringen för nya rena kraftverk. Med andra ord påskyndar datacentralernas stabila efterfrågan produktionen av ny el, vilket bidrar till att hålla partipriset på el stabilt och förmånligare på lång sikt.

Vad händer när det inte blåser?

Det stämmer att prisvariationerna ökar när elproduktionen baserar sig på vind. Konsumenterna oroar sig med rätta över att datacentralernas konsumtion, som inte alls är flexibel ska skjuta trycket på flexibilitet och pristopparna över på hushållen när

Datacentraler byggs även inom KSOY:s verksamhetsområde

Några stora datacentraler är under byggnad och planering inom KSOY:s område.

- Googles 7:e datacentral , Fredrikshamn
- Hyperco, Kouvola
- Nova Complex, Lovisa
- Fortums datacentral-reservering, Orimattila

De största datacentralerna ansluter direkt till Fingrids stamnät, berättar **Esa Niemelä** från enheten Drift och partnerskap. Kymmenedalens Elnät levererar elen till byggplatsen i byggfasen av centralerna och eventuellt en permanent reservanslutning till några av objekten. Vi kan även leverera

den egentliga elanslutningen till mindre datacentralprojekt.

Datacentralernas inverkan på vårt elnät är beroende på var centralen placeras och vilka vägar elen löper, säger Niemelä. Om det är Kymmenedalens Elnät som levererar elanslutningen har det även en inverkan på nätets kapacitet, berättar Niemelä. Nätet ska vid behov förstärkas utgående från kundernas behov.

Varje gång en stor elanvändare ansluter sig till nätet är det nödvändigt att granska elnätets situation och eventuellt utveckla nätet, vilket kan leda till investeringskostnader för bolaget. Å andra sidan får vi också intäkter från datacentralerna och

övriga stora industriaktörer bland annat i form av anslutnings- och nätserviceavgifter. Omfattningen av behovet att utveckla elnätet är beroende på många faktorer, bland annat läget och det omgivande nätet. Samtidigt utnyttjas dock elnätets kapacitet ännu mer effektivt och det kan på lång sikt dämpa trycket att höja nätserviceavgifterna.

Esa Niemelä påpekar ytterligare att när det uppstår ny industri i området och samhällets infrastruktur utvecklas så lockar det i allmänhet flera aktörer till området. Det är i sin tur en utmärkt sak med tanke på kommunernas och våra verksamhetsområdens livskraft.

det är vindstilla.

Det finns dock två lösningar på det här och den ena är i dina händer:

1 Systemlösningar:

I framtiden är det möjligt att koppla datacentralernas reservkraftkapacitet (batterier och generatorer) till att stödja elnätet under dyra stunder. Dessutom uppmuntrar Fingrid de stora konsumenterna att använda el mer flexibelt.

2 Egen beredskap:

Det bästa sättet att förbereda sig på pristoppar på kort sikt är att flytta på den egna konsumtionen. Genom att förlägga exempelvis laddningen av din elbil eller uppvärmningen till de förmånliga, blåsiga timmarna, skyddar du dig mot de dyra timmarna och samtidigt bidrar du till att balansera elsystemet. Genom datacentralerna är varje konsument en del av lösningen.

Datacentralen betalar tillbaka: elförbrukningen kan värma ditt hem

Enorm elförbrukning producerar oundvikligen en stor mängd värme. Det är möjligt att vända denna utmaning till en möjlighet. När värmen styrs till fjärrvärmenätet minskar det behovet av att använda andra energikällor.

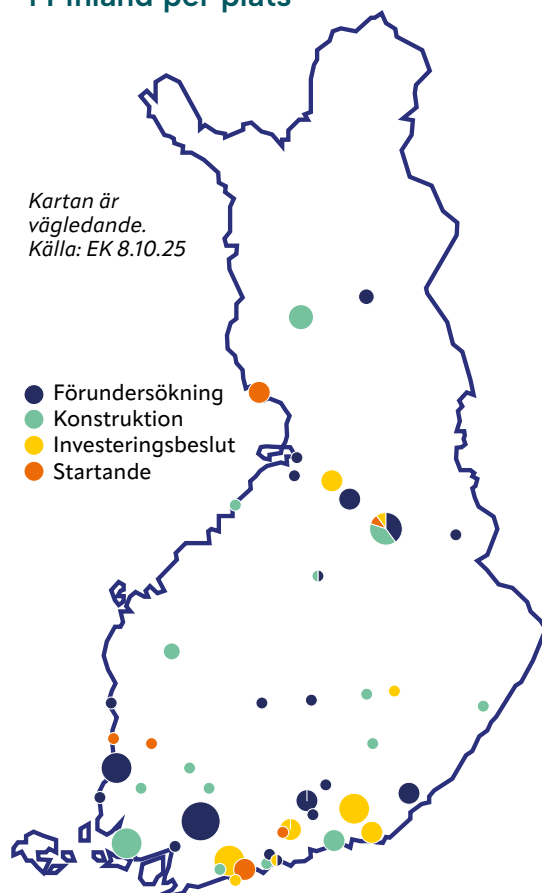
Från utmaning till lösning

Även om datacentralerna utgör en stor utmaning för elförbrukningen är de samtidigt en del av lösningen. De påskyndar övergången till ren produktion och erbjuder möjligheter att utnyttja spillvärme.

Det ökande utbudet av förnybar energi tillsammans med de framtida flexibla datacentralerna bidrar till att stabilisera partipriset på el. Genom smart planering och styrning av den egna konsumtionen kan Finland vända denna industriella tillväxt till nytta för konsumenterna.

Datacenterinvesteringar i Finland per plats

Kartan är vägledande.
Källa: EK 8.10.25

Jag ska flytta: hur ska jag göra med *elavtalen*?

När du flyttar till ett nytt hem ska du välja en elförsäljare och ingå ett avtal med den ungefär en vecka innan du flyttar. Ditt nätserviceavtal till den nya adressen görs automatiskt eftersom du kan sköta alla avtal som hänför sig till flytten med elförsäljaren. Du behöver inte kontakta oss.

När du ska flytta bort från din nuvarande bostad och vill avsluta ditt elavtal ska du vara i kontakt med din elförsäljare. Uppsägningstiden för avtal som gäller tills vidare är två veckor. Ditt nätserviceavtal hos oss avslutas automatiskt med information som vi får av elförsäljaren och därför behöver du inte kontakta oss.

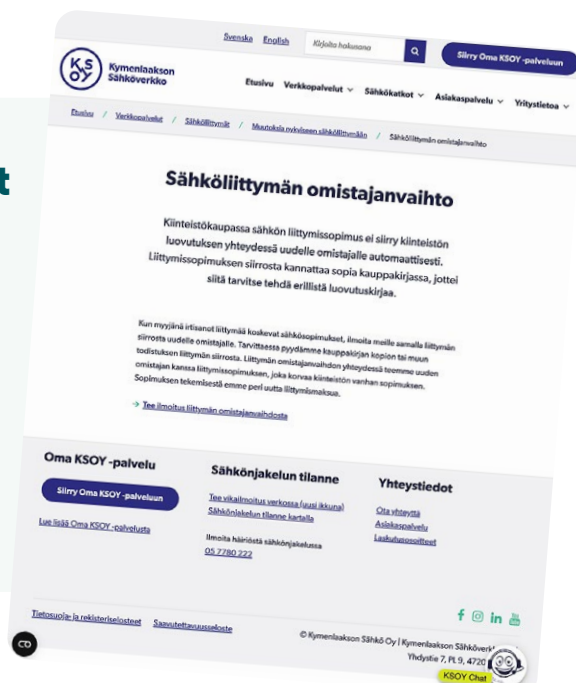
Om du inte använder e-faktureringskan du givetvis meddela oss adressen till vilken du vill att vi ska skicka din sluträkning. Vänligen observera att elektriciteten stängs av från fastigheten när ditt elavtal upphör.

Om du köper eller säljer en fastighet ska du göra en *anmälan* till oss

Det är en god idé att nämna överföringen i köpebrevet för fastigheten.

Gör en anmälan till oss om ägarbyte för anslutningen. Blanketten finns på vår webbplats (på finska).

Ägarbyte för anslutning

KSOY har igen delat ut stipendier till unga idrottare i vårt område.

Vi tog emot över hundra ansökningar och beviljade tio ungdomar ett stipendium. Vi riktar ett tack till alla sökande.

Följande har mottagit stipendier:

Jenna Laitinen, styrkelyft och bänkpess (Kouvola)

Teppo Malinen, triathlon (Kotka)

Isabella Nousiainen, längdåkning, löpning och skidskytte (Kouvola)

Jenna Pulkkinen, simning (Kouvola/California State University, Fresno, USA)

Niko Putkinen, långdistanslöpning (Kotka)

Enni Räisänen, friidrott, medeldistanslöpning (Kouvola)

Aino Sipiläinen, skidskytte (Orimattila)

Juho Soikkeli, spjutkastning (Kouvola)

Eetu Takanen, skidororientering (Hamina)

Joni Turpeinen, rallycross och allemansklass (Kotka)

Vi önskar lycka och framgång till alla idrottare som mottagit ett stipendium.

Har du redan tagit den avgiftsfria störningsmeddelandetjänsten i bruk?

När du har tjänsten i bruk får du ett meddelande om störningar i eldistributionen direkt till din telefon eller e-post. Nu är det ett bra tillfälle att kontrollera att dina uppgifter är i skick eller ta tjänsten i bruk.

Gör så här för att uppdatera inställningarna för störningsmeddelanden via Oma KSOY

- 1 Logga in på **Oma KSOY**-tjänsten med dina bankkoder eller ditt mobilcertifikat.
- 2 Välj **Personuppgifter** från sidhuvudet (menyn tre streck). Under rubriken kontaktinformation kan du redigera dina uppgifter och kontrollera eller lägga till ett telefonnummer.
- 3 Klicka på knappen **Installera dina störningsmeddelande**. Sidan öppnas i ett nytt fönster.
- 4 Klicka sedan på följande länktext: Störningsmeddelandeinställning.
- 5 Välj att du vill motta störningsmeddelanden.
- 6 Välj att du vill motta textmeddelanden.
- 7 Om du vill redigera uppgifterna ytterligare, ska du klicka på: Administrera elanvändningsställets sändningsuppgifter.
- 8 Fastställ på vilka tider du vill motta störningsmeddelanden.
- 9 Fastställ vilken typ av störningsmeddelanden du vill motta.
- 10 Godkänn till sist ändringarna.

Artesanerna Pia-Maria Reinholm och Janine Bergström har drivit en lerverkstad i Lovisa sedan år 2023, på den nuvarande adressen sedan februari 2024. lovisavi.fi

Charmig lera: juldekorationer enkelt i hemmaköket

Text: **Dakota Lavento**
Fotona: **Paula Osenius**

Skapa hemmagjorda julgransdekorationer av självhårdande lera med köksredskap.

Keramikverkstaden och verkstads-butiken i Lovisa centrum är ett oemotståndligt ställe för alla som sysslar med lerarbeten. Verkstaden ligger i en charmig, ljusröd byggnad vars byggnadsår är 1859. I Aleksanterin Piha finns också en restaurang, ett kafferosteri och flera småföretag.

Företagarna i LoviSavi Oy, artisanerna **Janine Bergström** och **Pia-Maria Reinholm** ordnar även kurser i lerarbeten för intresserade.

Det finns många av dem. Lerarbeten ökar i popularitet för varje år. Medborgar- och arbetarinstitutens kurser reserveras på nolltid: I Lovisa i höstas på fem minuter och i Borgå på nio sekunder.

Det är särskilt tonåringar och unga vuxna som har hittat handarbeten på ett nytt sätt. Träarbeten, stickning och bakning skapar motvikt till en jäktad vardag och fritid framför en skärm.

Bort från vardagen med hjälp av en hobby

Det är uttryckligen lera som erbjuder många en kreativ och fysisk kanal för att uttrycka sig.

Att arbeta med lera är meditativt, det kräver koncentration. Därför hjälper det att slappna av och lär att vara närvarande i stunden. Många upplever det som rent av terapeutiskt.

– Det händer ibland att kursdeltagarna i början söker inspiration från Instagram eller Pinterest, men sedan glömmar också tonåringarna sina telefoner, bekräftar Pia-Maria,

Det finns liknande keramikverkstäder som LoviSavi i många städer som anordnar både privata kurser och gruppkurser. Det är

också möjligt att gå till en öppen verkstad för att skapa egna arbeten under handledning eller även självständigt i ett senare skede.

Entusiastiska amatörer återvänder till kurserna eller verkstaden gång på gång. Det är gemenskapen som lockar. – Familjer och vänner tillbringar tid tillsammans och skapar lerarbeten, lär sig nytt och får avslutningsvis något som de kan ta med sig hem, berättar Pia-Maria och Janine.

Via en kurs eller genom självstudier

Kurser är det bästa sättet att inleda lerarbeten som hobby, eftersom kurserna erbjuder handledning, material och i många fall även en brännugn. På nybörjarkurserna får deltagarna lära sig grundläggande metoder såsom knip- och skivteknik och målning med engober. Engobe är infärgat slam som används för att dekorera keramik.

Drejningskurserna kräver i sin tur fysisk närvaro på grund av ugnen och drejskivan. Kurserna omfattar en till tio gånger och kostar 70–300 euro.

Det finns inga hinder för att syssla med lerarbeten hemma. Du hittar en mängd videokurser på YouTube under sökordet keramikkurser. Du hittar videor också på webbplatsen savitaivas.fi.

För att komma i gång behöver du endast lera och basverktygen, knivar och rullar. Du kan föra arbetena för bränning till en keramikverkstad som erbjuder den tjänsten.

– I allmänhet finns verktygen färdigt där hemma. Du kommer långt med en brödkavel, ett gammalt bankkort, ett sugrör och en kniv, försäkrar Pia-Maria.

Av lufttorkande, dvs. självhårdande lera kan du tillverka allt annat utom kärl som ska tvättas och sättas i ugnen – de är inte livsmedelsdugliga.

– Av lera blir det fina dekorationsföremål, smycken, ljusstakar, skulpturer och skålar. Massan kan även lackas eller målas. Du kan torka av dammet med en fuktig trasa från föremål som behandlats på det här sättet även om de inte kan tvättas, råder Janine.

Grandekorationer med hela familjen

Av självhårdande lera kan man göra exempelvis grandekorationer. Det är en enkel och trevlig sysselsättning som även de yngsta familjemedlemmarna kan delta i.

Du behöver:

- självhårdande lera
- ett underlag
- en brödkavel
- en spetsduk (inte obligatorisk)
- en pepparkaksform eller formar
- livsmedelsplastfolie (inte obligatorisk)
- ett sugrör
- snöre för upphängning

Lera och förnödenheter kan köpas till exempel här:

- kersil.fi
- varnia.fi
- sinelli.fi
- keramiina.fi
- materialshop.fi
- samt i hobby- och bokaffärer, såsom Tokmanni.

Värm upp lera genom att bearbeta den.

Kavla ut lera till önskad tjocklek.

Trygg ett prydnadsmönster på lerskivan genom att kavla den med en spetsduk. Du kan göra ett prydnadsmönster också med en prydnadskavle, stämpel eller genom att rita med en strumpsticka. Du kan också lämna ytan bar, om du vill.

Täck skivan med en plastfolie. Folien skyddar pepparkaksformarna från lera och avrundar kanterna på mönstret, vilket gör att de inte behöver slipas senare. Om du vill ha skarpa kanter ska du lämna bort plastfolien.

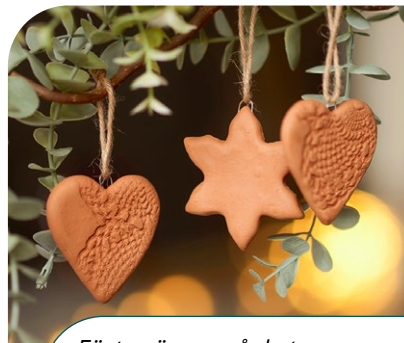
Använd formarna för att trycka så många prydnadsmönster på skivan som du får plats för – precis som när du bakar pepparkakor.

Ta bort plastfolien och lyft bort överloppslera från underlaget. Dekorationerna ligger kvar på underlaget för att torka.

Tryck ett upphängningshål på ett lämpligt ställe.

Fäst snörena på de torra dekorationerna. Beroende på hur tjock lerdekorationen är tar det en eller ett par dagar för den att hårdas.

Hemtransport av el – vad betalar man för?

Foto: Tavaton Media / Timo Tuviala

Elöverföringsavgiften känns ofta som en förbryllande skyldighet som det inte går att undvika. Det handlar dock om en livsviktig servicehelhet som håller din vardag i gång i alla väder.

Vad är då egentligen den här överföringsavgiften eller nätserviceavgiften. Du får två räkningar för elektriciteten. Den ena räkningen får du av elförsäljaren och den kan du konkurransutsätta. Den andra räkningen är nätserviceavgiften och den kan du varken byta eller konkurransutsätta.

Tänk på saken så här: el är en produkt som behöver en säker leverans. Nätserviceavgiften kan jämföras med en avgift för hemkörning, du betalar för att elnätet är hela tiden redo att leverera exakt den mängd el som du behöver, exakt vid den tidpunkt som du behöver den.

Du betalar inte bara för användningen utan också för beredskapen. El är som kranvatten: du betalar för konsumtionen och för att rörnätet har dragits ända till ditt hem och att det kommer vatten alltid när du öppnar kranarna.

Vad får du för nätserviceavgiften?

Avgiften försvinner inte i tomma intet, i stället täcker den en omfattande servicehelhet som garanterar en smidig och säker vardag.

Pålitlighet som första prioritet

Merparten av din nätserviceavgift används för kontinuerligt underhåll och förbättring av elnätet. Föråldrade delar byts ut mot nya, luftledningarna som är känsliga för stormar ersätts med kabling och hela nätet hålls i toppskick.

Eldistributionen i Finland är mycket pålitlig – och kostnadseffektiv.

Du ser resultatet i din vardag: när elen kan vara av i flera dagar i grannländerna efter en storm, utförs reparationerna snabbt i Finland. Trots det är elpriset i Finland det tredje förmånligaste i Europa.

Hjälp och vardagliga tjänster dygnet runt

Din nätserviceavgift finansierar övervakning av elnätet dygnet runt och även en fortgående feljour. Om ett träd faller över ellinjen mitt i vinternatten inleds reparationsarbetet omedelbart. Dessutom täcker avgiften underhåll av din elmätare, insamling av mätdata och redovisning av skatterna till staten.

Investering i en hållbar framtid

Finland elektrifieras med god fart och din nätserviceavgift bidrar

till att finansiera förstärkandet av nätet för laddstationer för elbilar, vind- och solkraft och för värmepumpar. Du är med om att bygga upp ett hållbart energisystem.

Varför förekommer det skillnader i elpriset på olika håll i Finland?

Orsaken är enkel: nätets längd per kund. Prissättningen grundar sig på nätbolagens faktiska kostnader som varierar väldigt mycket beroende på de regionspecifika omständigheterna.

Vad betyder detta i praktiken?

- I städerna delar många kunder på underhållskostnaderna för ett tätt nät.
- På landsbygden betalar ett mindre antal invånare för byggande och underhåll av ett längre nät.
- Byggandet kostar mer i särskilt krävande områden, exempelvis i skärgården.

Konkret exempel: I området Caruna Esbo är nätlängden per kund endast 34 meter medan den i Kymmenedalens Elnäts område är 131 meter.

Sträng tillsyn garanterar rättvisa

Eftersom elöverföring är en naturlig monopol övervakar Energimyndigheten prissättningen med hjälp av en modell för

avkastningstak. Nätbolagen får bestämma priserna självständigt men endast inom gränserna för det fastställda avkastningstaket.

Om nätbolaget har uppburit överpris, ska det återbetala överskottet till kunderna under följande fyraårsperiod.

Tillsynen fungerar: priserna ska grunda sig på de faktiska kostnaderna och Energimyndigheten kontrollerar detta i efterhand. Monopolställningen betyder inte fria händer – tvärtom.

Slutord

Nätserviceavgiften är inte en extra utgift – den utgör priset på en livsviktig service som garanterar tillgången till elektricitet och dess säkerhet under alla omständigheter.

Alternativet är att finansiera nätet med skattemedel vilket skulle leda till ökade skatter för alla. Det nuvarande systemet håller avgiften rättvist länkad till användningen av servicen.

Det är priset för att ljusen tänds när man trycker på knappen och vardagen fungerar på ett pålitligt sätt.

Faktorer som särskilt påverkar Kymmenedalens Elnäts prissättning är behovet att investera i elnätet och nivån på nätets underhållskostnader. Investeringarna riktas i huvudsak till att förbättra leveranssäkerheten i enlighet med de mål som elmarknadslagen ställer samt i ökande omfattning till nätverksinvesteringar som den gröna omställningen kräver. Våra nätservicepriser har höjts senast i november 2024. Våra priser ligger på en medelnivå i en jämförelse mellan nätservicebolagen i Finland.

Våra investeringar och bra underhåll av elnätet säkerställer tillgången till el och leveranssäkerheten i bolagets omfattande verksamhetsområde. Investeringarna har även som syfte att göra elnätet i regionen mer lockande för såväl industri som invånare, och samtidigt förbättrar ett fungerande elnät som är i gott skick livskraften hos kommunerna i regionen. Vi investerar över 20 miljoner euro i elnätet årligen och under de senaste tio åren har vi förnyat

över 2 000 kilometer av nätet.

För närvarande pågår en för kunderna mycket synlig mätreform som elmarknadslagen kräver och som skapar en grund för kontinuerlig utveckling av elnätstjänsterna. Vi har redan installerat fler än 45 000 nya generationens elmätare hos våra kunder och alla kommer att få en ny smartmätare senast i början av 2027. Med hjälp av de nya måtanordningarna kan du i fortsättningen följa upp din elförbrukning i realtid och mer exakt än tidigare och styra eleffekten via måtanordningarna. Den totala kostnaden för förnyandet av mätsystemet och mätarbytet uppgår till omkring 18 miljoner euro.

Nättjänstpriset för el omfattar alla tjänster i anslutning till överföring av el från kraftverken som producerar el ända till förbrukningsstället. I anslutning till nättjänstavgiften samlas elskatt till staten som består av punktskatt på el och en försörjningsberedskapsavgift. Därutöver uppbärs en mervärdesskatt om 25,5 procent på nätserviceavgiften.

Tillämpar du redan de bästa energispartipsen?

Energisparande lättar på elräkningen och gör dig på gott humör när du arbetar för vårt gemensamma jordklots bästa. Även om en enskild inbesparing kan kännas liten, är den sammanlagda effekten dock betydande. Känner du redan till tipsen som lämpar sig bäst för dig?

Var insatt i din egen elanvändning

Ta vår elektroniska servicekanal Oma KSOY i bruk. Där kan du enkelt kolla upp dina förbrukningsuppgifter, jämföra dem med tidigare år och följa upp vilken inverkan dina energisparåtgärder har.

Du kan komma åt tjänsten här (på finska)

Du kan också följa variationerna i elpriset. Bekanta dig närmare med tjänsten Oma KSOY och håll elärendena i dina egna händer!

Justera förbrukningen efter elpriset

Enligt Motiva använder hushållen energi enligt följande:

- **61 % används för värmning av utrymmena**
- **16 % används för uppvärmning av vattnet**
- **5 % för bastu**
- **13 % för belysning och elapparater**
- **5 % för fritidsbostäder**

Värmning är med andra ord den största energiförbrukaren i hemmet. När du ställer in värmningen så att den automatiskt utnyttjar uppgifter om elpriset kan du spara upp till 25 procent i värmningskostnaderna. Om du värmer med el, ska du fråga tillverkarna av dina apparater, exempelvis tillverkarna av värmepumpen eller av termostater till värmeelement, om det finns att få styrautomatik till dem som optimerar användningen utgående från elpriset och väderprognosen.

Observera elpriset också när du använder bastun, tvättmaskinen eller diskmaskinen. Om du laddar en elbil ska du utnyttja bilens egen elprisoptimering, varvid laddningen sker automatiskt under de förmånligaste timmarna. Om din bil saknar den här egenskapen ska du ta reda på om den kan installeras i laddstolpen.

Efterfrågefleksibilitet – vardagens ekogärning

Även om du inte använder børsel så stöder iakttagandet av

efterfrågefleksibilitet ett stabilt elpris på lång sikt och minskar på utsläppen. När elpriset är högt, och det inte finns tillräckligt med utsläppsfri produktion för alla, produceras el med fossila bränslen. Om du då värmer till exempel en elbastu, kan det bli nödvändigt att ty sig till allt större mängder fossil importerad el för att elen ska räcka till.

Testa vilket slags energisparare du är!

Är du en Elguru, ett Eläss eller en Elhare? På vår webbplats finns ett test och genom att svara på frågorna får du reda på din egen energispargestalt.

Svara på frågorna och läs i samma veva mer om energispartips som lämpar sig just för dig. Du kan spara i dina energikostnader och få nya idéer om förnuftig energianvändning.

Klicka här för att komma till testet (på finska):

Så här förbereder du dig för sträng köld

Här följer ännu tips för köldperioden. Håll dig varm utan att slösa med energi.

- Börja använda eldstaden i god tid före köldperioden, värm upp skorstenen och bär in veden.
- Ställ in rumstemperaturerna: vardagsrummet ca 20 °C, sovrummen 18 °C, lager/trappuppgångar/garage 7–12 °C.
- I en stor bostad kan du sänka temperaturen till ca 15 °C, i rum som inte används mycket. Kom ihåg att stänga mellandörrarna.
- Skydda vattenrören särskilt i gamla hus, så att de inte fryser till.
- Använd ventilation efter behov, undvika att vädra i onödan.
- Kontrollera luftvärmepumpens köldgräns.
- Undvik extra värmeanordningar – använd yllestrumpor, mattor och gardiner för att förhindra värmesvinn (täck inte över värmeelement/termostater).
- Stäng av onödiga elapparater och ta laddarna ur väggen.
- Flytta eller förlägg bastubad till de förmånliga timmarna, stäng av bastuugnen omedelbart efter användningen.
- Använd varmt vatten sparsamt.
- Tvätta kärl och smutstvätt bara när det är nödvändigt, gör det sent på kvällen eller på natten.
- Gynna maträtter som kan tillredas snabbt och mikrovågsugn.

Ärenden relaterade till elnättjänsten nu i egna händer – *Oma KSOY*

Oma KSOY samlar alla ärenden relaterade till elnättjänsten på ett ställe: enkelt, säkert och mobilt. Du får mer exakt information om elanvändningen och helt nya tjänster.

Du har en konkret möjlighet att själv justera ärenden i anslutning till din egen elektricitet.

*Bekanta dig
och utnyttja!*

Nya funktioner läggs till i tjänsten hela tiden.

oma.ksoy.fi

Kymmenedalens El

**Kymmenedalens El Ab
Kymmenedalens Elnät Ab**

Oma KSOY-service 24 h/dygn
www.ksoy.fi

KUNDTJÄNST
Telefonservice
på vardagar kl. 8–16
tlf. 05 7780 500

Felanmälningar
24 h/dygn, tlf. 05 7780 222